

Vedyn siirtoverkon ympäristövaikutusten arviointimenettely alkoi Meri-Lapista

15.4.2026

KOKKO, SIRPA

TEKNIikka JA TEOLLISUUS

DI Sirpa Kokko työskentelee asiantuntijana Lapin ammattikorkeakoulun Uudistuva teollisuus -osaamisryhmässä.

Suomeen ollaan suunnittelemassa vedyn siirtoverkkoa vauhdittamaan vihreää siirtymää ja vahvistamaan Suomen energiaomavaraisuutta. Siirtoverkko yhdistää vedyn teolliset tuottajat ja kuluttajat toisiinsa. Suunniteltu vedyn siirtoverkko kulkee rannikkoa pitkin Tornioista Oulun ja Turun kautta Porvooseen (kuvio 1). Suunnittelusta ja rakentamisesta vastaa Gasgrid. (Gasgrid 2026a)

Ennen rakentamista siirtoverkolle tarvitaan lupia, esimerkiksi ympäristölupa, jota varten tehdään ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA). Siirtoverkon ympäristövaikutusten arviointi on jaettu viiteen YVA-alueeseen (Gasgrid 2025a), koska siirtoverkon pituus on kokonaisuudessaan yli 1500 km ja kulkee 70 kunnan alueella (Gasgrid 2025b), eli hanke on maantieteellisesti laaja. Viidestä erillisestä YVA-menettelystä YVA-menettely alkoi ensimmäisenä Meri-Lapissa (Gasgrid 2026c, Lupa- ja valvontavirasto 2026).

Kuvio 1. Kansallisen vedyn siirtoverkon alustavat reittivaihtoehdot (Gasgrid 2026a)

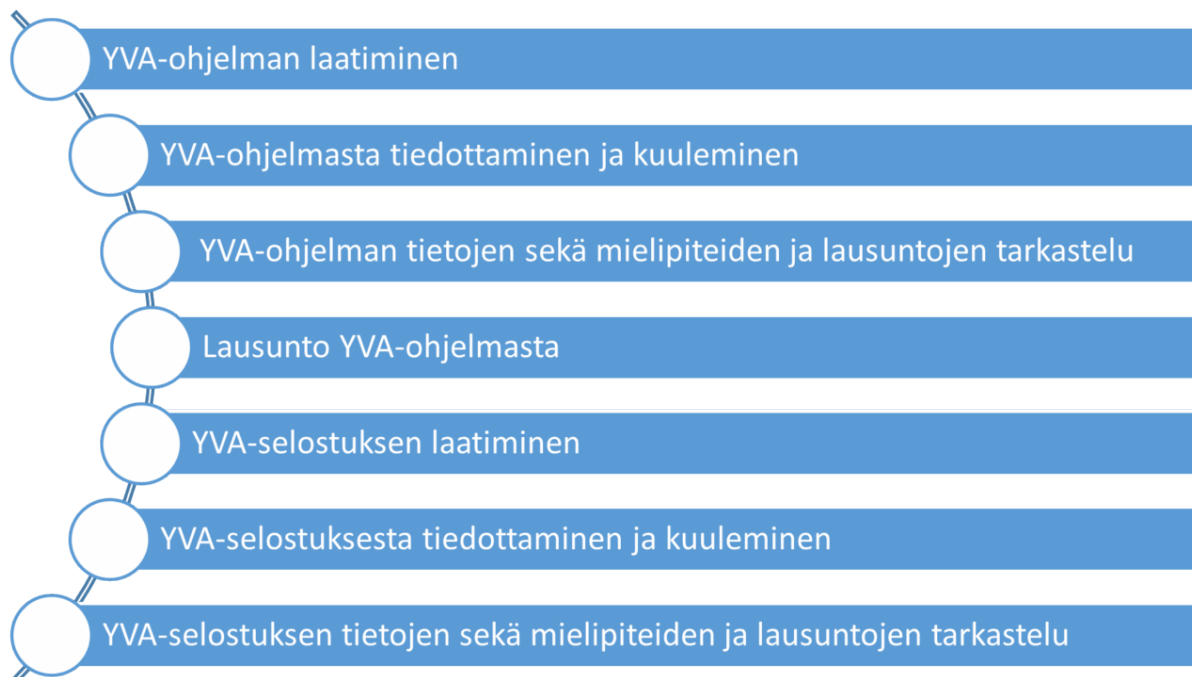
Ympäristövaikutusten arviointimenettely ja sen vaiheet

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tekemisestä määrää seuraavat lait ja asetukset:

- [Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä \(252/2017\)](#)
- [Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä \(277/2017\)](#)
- [Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista \(200/2005\)](#)
- [Valtioneuvoston asetus viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista \(347/2005\)](#)

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) tarkoituksena on varmistaa, että suunnitellun vetyputkiston ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä tarkkuudella. YVA-menettelyn avulla saadaan tietoa siitä, mitä vetyputkiston toteuttaminen käytännössä merkitsee ja millaisia vaikutuksia se aiheuttaa ympäristölleen. Lopputulos antaa ymmärryksen merkittävistä ympäristövaikutuksista ja keinot haitallisten vaikutusten ehkäisemiseen sekä auttaa tukemaan suunnittelua ja ympäristöluvan päätöksen antamisessa. (Ympäristöhallinto 2026a)

YVA-menettelyn vaiheet (kuvio 2) ovat YVA-ohjelman laatiminen, YVA-ohjelmasta tiedottaminen ja kuuleminen, YVA-ohjelman tietojen sekä mielipiteiden ja lausuntojen tarkastelu, lausunto YVA-ohjelmasta, YVA-selostuksen laatiminen, YVA-selostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen, YVA-selostuksen tietojen sekä mielipiteiden ja lausuntojen tarkastelu sekä perusteltu päätelmä hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. (Ympäristöhallinto 2026a)

Kuvio 2. YVA-menettelyn vaiheet (Ympäristöhallinto 2026a)

YVA-ohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma siitä, miten ympäristövaikutusten arviointi tehdään. Ohjelmassa kuvataan hanke, sen vaihtoehdot ja selvitettävät vaikutukset. Lisäksi kerrotaan, miten tiedottaminen ja osallistuminen järjestetään. (Ympäristöhallinto 2026a)

Yhteysviranomainen, joka on vuoden 2026 alussa toimintansa aloittanut Lupa- ja valvontavirasto, tiedottaa YVA-ohjelman vireillöolosta vähintään 30 päivää verkkosivuillaan ja sanomalehdessä. Tiedoista selviää, miten ohjelmaan voi tutustua ja miten sitä voi kommentoida. YVA-ohjelmaa esitellään yleensä yleisötilaisuudessa. (Ympäristöhallinto 2026a)

Yhteysviranomainen antaa YVA-ohjelmasta lausunnon, joka on kannanotto ohjelman laajuudesta ja tarkkuudesta. Lausunnossa otetaan huomioon yleisön ja asianosaisten, eli maanomistajien, mielipiteet. (Ympäristöhallinto 2026) Maanomistajia, joita suunnitteilla olevan vedyn siirtoverkko koskettaa, on 14 000. Maanomistajille Gasgrid onkin pitänyt jo 40 tilaisuutta (Gasgrid 2026b).

Hankkeesta vastaava selvittää ympäristövaikutukset ja laatii YVA-selostuksen YVA-asetuksen 4§ mukaisesti (Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 277/2017). Kun YVA-selostus on valmistunut yhteysviranomainen tiedottaa YVA-selostuksen vireillöolosta. YVA-selostus esitellään yleensä yleisötilaisuudessa. (Ympäristöhallinto 2026a)

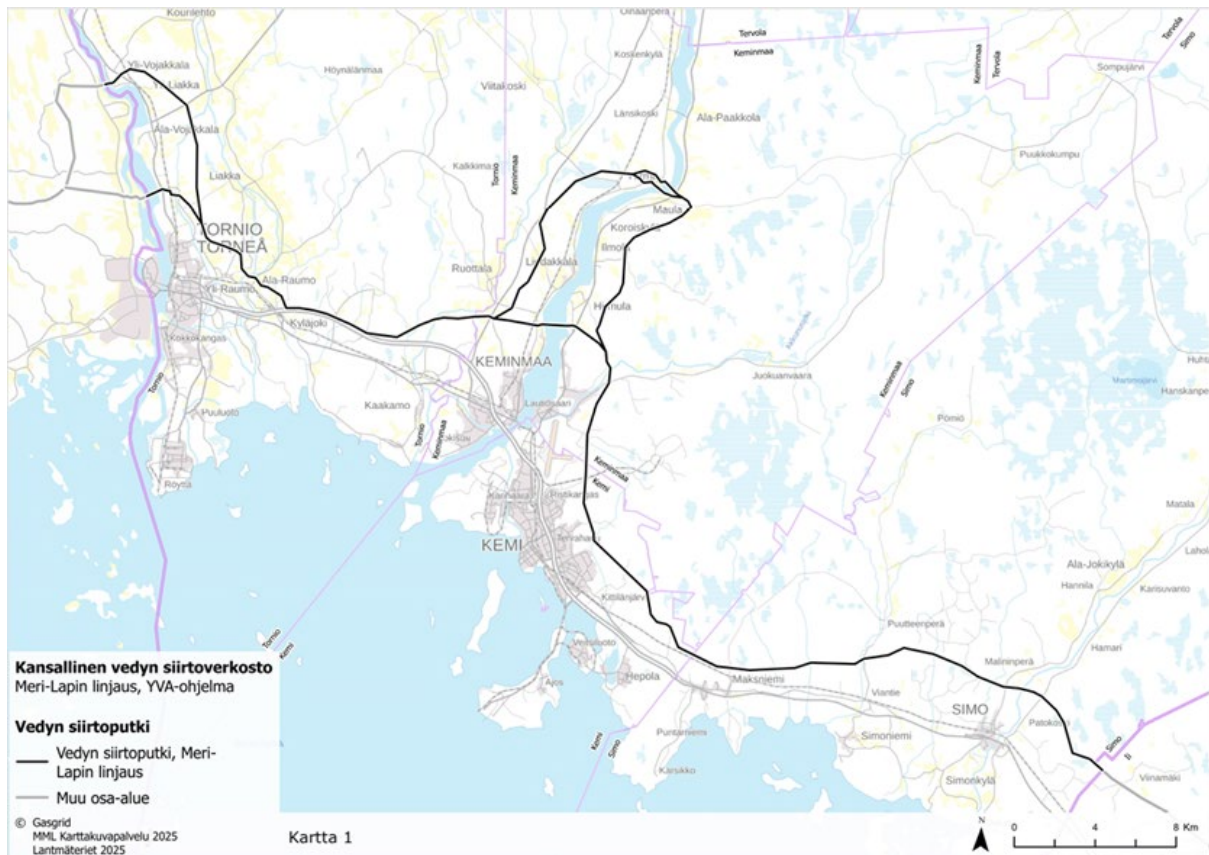
Yhteysviranomainen tarkistaa YVA-selostuksen riittävyyden ja laadun sekä laatii tämän jälkeen perustellun päätelmän hankkeen merkittävistä ympäristövaikutuksista. Perustellusta päätelmästä tiedotetaan. (Ympäristöhallinto 2026a)

YVA-ohjelma Meri-Lapissa

Gasgrid piti ensimmäisen YVA-kuulemistilaisuuden suunnitellusta vedyn siirtoverkosta Kemissä 17.2.2026 ja Torniossa seuraavana päivänä. Kemissä paikan päällä Kemian kulttuurikeskuksessa ja etälinjoilla oli runsaasti aiheesta kiinnostuneita. Tilaisuudessa esiteltiin YVA-menettely, YVA-ohjelma, vetyputken vaihtoehtoiset reitit ja huomioon otettavat seikat lopullisen reitin päättämiseksi sekä vastattiin yleisön kysymyksiin.

Vedyn siirtoverkon vaihtoehtoiset sijainnit Meri-Lapissa

YVA-ohjelmassa on vedyn siirtoputkelle neljä vaihtoehtoista reittiä, jotka kulkevat neljän kunnan (Simo, Kemi, Keminmaa ja Tornio) alueella. Reittien pituudet ovat 68–93 km. YVA-ohjelmassa on lisäksi yksi vaihtoehto, jossa hanketta ei toteuteta. Neljässä vaihtoehdossa, jossa hanke toteutetaan, linjaukset eroavat toisistaan Tornionjoen ja Kemijoen alituskohtien osalta (kuvio 3). Reittisuunnitelmaa voi tarkastella tarkemmin [karttapalautekyselyssä](#).

Kuvio 3. Ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitetyt Suomen kansallisen vedyn siirtoverkon vaihtoehtoiset sijainnit Meri-Lapin alueella. (Ympäristöhallinto 2026b)

Meri-Lapin osalta vedyn siirtoverkon suunnitteluun sovelletaan YK:n Euroopan talouskomission yleissopimusta valtioiden rajat ylittävien ympäristövaikutusten arvioinnista (Espoon sopimus). Sopimuksen perusteella ruotsalaisilla on mahdollisuus esittää mielipiteitä ennen kaikkea niiltä osin, kun ympäristövaikutusten voidaan katsoa koskevan Ruotsia. Suomessa kuulemisesta vastaa Suomen ympäristökeskus ja Ruotsissa Naturvårdsverket. (Ympäristöhallinto 2026c)

Lopullista sijaintia varten otetaan huomioon yleisön ja maanomistajien mielipiteet sekä tehdään selvityksiä. Selvityksissä otetaan huomioon alueen asutus ja virkistyskäyttö, Natura-alueet ja muut 14 suojelualuetta, vesistöt, 13 pohjavesialuetta, kulttuurihistorialliset ympäristöt ja luonto. Luontoon liittyviä selvityksiä ovat mm. kasvillisuus- ja lajistonselvitykset. Lajistonselvityksessä kartoitetaan, onko alueella esimerkiksi viitasammakoita. Lapin alueella tehdään myös pronhoitoseelvitys.

Meri-Lapin alueella erityisesti arkeologinen kulttuuriperintö ja viitasammakot voivat vaikuttaa suunnitellun vedyn siirtoverkon reittiin.

YVA-menettely jatkuu

Meri-Lapin osalta YVA-menettely jatkuu siten, että mielipiteiden antamisajan päättymisen 27.3.2026 jälkeen Lupa- ja valvontavirasto antaa YVA-ohjelmasta lausunnon. Lausunnon jälkeen laaditaan YVA-selostus, josta järjestetään oma yleisötilaisuus talvella 2026–2027.

YVA-menettely vedyn siirtoverkolle on käynnistynyt myös Pohjois-Pohjanmaan, Länsi-Suomen, Etelä-Suomen ja Lounais-Suomen YVA-alueilla. (Gasgrid 2026c)

VETY-osaaja- ja AAVE-hankkeet selvittävät luvitusprosessia

Lapin ammattikorkeakoulussa käynnissä olevat VETY-osaaja- ja AAVE-hankkeet selvittävät vetytalouteen liittyvää luvitusprosessia. Vedyn tuotantolaitos ja vedyn siirtoputkisto tarvitsevat ympäristöluvan. Ympäristölupamenettelyn edellytys on YVA-selostus, jonka tietoja hyödynnetään suoraan ympäristöluvan myöntämisessä.

VETY-osaaja-hankkeessa luodaan ja pilotoidaan VETY-osaaja-koulutusmalli. VETY-osaaja-koulutus sisältää vetytalouden osa-alueet mukaan lukien luvituksen. Koulutus on täydennyskoulutusta ja suunnattu työssä oleville. Maksuttoman koulutuksen voi suorittaa sekä suomeksi että ruotsiksi. Lisätietoa koulutuksesta saa täältä: <https://projects.tuni.fi/vetyosaaja/koulutus/>.

VETY-osaaja-hankkeen toteuttajat ovat Lapin AMK, TAMK ja Yrkeshögskolan Novia. Hanke (1.4.2024–30.06.2027) on Euroopan unionin ESR+ rahoittama 2024–2027. Lapin AMKin kokonaisbudjetti on 229 327 €, josta EU-rahoitusta on 183 460 €. Lisätietoa hankkeesta saa täältä: <https://lapinamk.fi/hanke/vety-osaaja-2/>

AAVE – Arktisten Alueiden Vihreät Energiamuodot -hankkeessa selvitetään vedyn, vihreiden polttoaineiden ja muiden energian tuotannon ja varastointiratkaisujen nykytilaa ja tulevaisuuden teknologioita sekä niiden haasteita ja mahdollisuuksia Lapissa. AAVE-hankkeen toteuttaa Lapin ammattikorkeakoulu. Kolmivuotista (1.1.2025–31.12.2027) hanketta rahoittaa Lapin liitto Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR). Kokonaisbudjetti on 429 453 €, josta EU-rahoitusta on 343 560 €. Lisätietoa hankkeen sivuilta: <https://aavehanke.fi/>

Lähteet

Gasgrid, 2025a. Vedyn siirtoverkon reittisuunnitelma tarkentui. 12.8.2025. Viitattu 18.3.2026. <https://gasgrid.fi/2025/08/12/vedyn-siirtoverkon-reittisuunnitelma-tarkentui/>

Gasgrid, 2025b. Ympäristövaikutusten arviointi on tärkeä ankkuri vetyverkon suunnittelussa. 13.1.2025. Viitattu 23.3.2026. <https://gasgrid.fi/2025/01/13/ymparistovaikutusten-arviointi-on-tarkea-ankkuri-vetyverkon-suunnittelussa/>

Gasgrid, 2026a. Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko. Viitattu 18.3.2026. <https://gasgrid.fi/rakentaminen/suomen-kansallinen-vedyn-siirtoverkko/>

Gasgrid, 2026b. Gasgrid Finland Oy:n YVA-kuulemistilaisuus Kemissä 17.2.2026. Viitattu 18.3.2026. https://gasgrid.fi/wp-content/uploads/Vety-YVO-GG-yleisotilaisuudet-esitys_FISV.pdf

Gasgrid, 2026c. Kansallisen vedyn siirtoverkon YVA-kuulemiset alkavat – katso aikataulut ja tule mukaan! 6.2.2026. Viitattu 23.3.2026. <https://gasgrid.fi/2026/02/06/kansallisen-vedyn-siirtoverkon-yva-kuulemiset-alkavat-katso-aikataulu-ja-tule-mukaan/>

Lupa- ja valvontavirasto, 2026. Vedyn siirtoverkon YVA-menettely käynnistyy Meri-Lapissa. 28.1.2026. Viitattu 18.3.2026. <https://lrv.fi/-/vedyn-siirtoverkon-yva-menettely-kaynnistyy-meri-lapissa>

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 277/2017. Viitattu 23.3.2026. <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2017/277>

Ympäristöhallinto, 2026a. YVA – Hankkeiden ympäristövaikutusten arviointi. Viitattu 18.3.2026. <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/hankkeiden-ymparistovaikutusten-arviointimenettely-yva>

Ympäristöhallinto, 2026b. Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko, Meri-Lappi. Liite 1. YVA-ohjelman kartat. Viitattu 23.3.2026. <https://www.ymparisto.fi/sites/default/files/documents/Liite%201%20YVA-ohjelman%20kartat%20A4.pdf>

Ympäristöhallinto, 2026c. Suomen kansallinen vedyn siirtoverkko, osa I, Meri-Lappi. Viitattu 24.3.2026. www.ymparisto.fi/kansallinen-vedyn-siirtoverkko-meri-lappi-YVA